



# COMUNICACIÓ

# LLUC

SUPLEMENT DE LA REVISTA LLUC

ANY VII

JULIOL-AGOST-SETEMBRE

1984

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:  
SANTUARI DE LLUC, MALLORCA

Nº 27

## SOLEMNÍSSIMA I ENFERVORIDA CLOENDA DE L'ANY DE LLUC

Explosió d'entusiasme a l'arribada de la Mare de Déu al bell mig de l'Acolliment



## MISSATGE DEL PAPA AMB MOTIU DE LA CLOENDA DE L'ANY DE LLUC

Venerables Germans en l'Episcopat,  
estimats germans i germanes:

1. He sabut que prest commemorareu el primer Centenari de la Coronació Pontifícia de la imatge de la Mare de Déu de Lluc, venerada pel poble feel de Mallorca com a Patrona de l'Illa.

Vull per aquest motiu associar-me al poble feel que, unit al Pastor de la diòcesi mallorquina, als Bisbes de les diòcesis germanes de Menorca i Eivissa i altres Pastors, així com a tants de sacerdots, religiosos, religioses i persones compromeses amb l'Evangeli desitja retre homenatge de filial amor a la Mare de Crist i de l'Església.

Em plau d'una manera particular que aquesta celebració hagi estat precedida per l'Any de Lluc. En la seva celebració, mitjançant tantes i tantes iniciatives pastorals, programades d'acord amb els objectius de l'Any Sant de la Redempció, hi ha hagut un particular esforç per tal de consolidar i actualitzar la devoció mariana del poble feel i acostar-lo per aquest camí a Crist Redemptor, per una fe més íntimament sentida i més autènticament viscuda.

2. La commemoració d'aquest Centenari comporta una especial importància, que té ressò molt íntim dins el cor del poble mallorquí. Efectivament, la presència de Maria en el seu Santuari de Lluc, que a partir de l'originària alqueria i des de l'obra dels cavallers del Temple s'ha anat fent cada cop més patent fins els nostres dies, constitueix una multiseular presència de la nostra Mare i un esdeveniment de la gràcia. Aquesta realitat ha anat formant la significació essencial d'aquest Centre d'espiritualitat al qual, juntament amb altres llocs de devoció a la Mare de Déu, s'hi encamina l'ànima mariana del poble mallorquí i balear.

Per altra banda, justament perquè la devoció a Maria en aqueix Santuari té les tals característiques peculiars, ha de convertir-se per a nosaltres en un itinerari espiritual privilegiat, que encoratgi el pelegrinatge cap al centre del misteri de salvació de Déu en el Crist; i ha de desvetlar cada cop més una autèntica resposta de fe en tots aquells que ens anomenem germans i fills d'una mateixa Mare.

3. Fins i tot la imatge de la Mare de Déu, tal com la venerau en aquest Santuari, envoltat de belles muntanyes, és una meravellosa lliçó de teologia mariana. Ella, efectivament, aguanta amb el braç el seu Fill, mentre amb la mà dreta apunta expressivament cap a Ell.

És tota una pedagogia maternal i eclesial, que assenyalava el camí que hem de seguir, per tal que l'amor

i el culte envers d'Ella, com qualsevol devoció del poble feel, estiguin orientats a la fi cap a Crist, que ens ha revelat plenament el misteri i designi salvador de la Trinitat Santíssima.

Per això amb tota veritat assenyalava el meu predecessor Pau VI: «En la Verge Maria tot es refereix a Crist i tot depèn d'Ell (...); d'aquesta manera redunda en favor del Fill allò que es fa per la Mare; i així recau igualment damunt el Rei l'honor que es ret com humil homenatge a la Reina (Marialis Cultus, 25).

Per la seva part el Concili Vaticà II, en presentar-nos en el capítol VIII de la *Lumen gentium* «la Santíssima Verge Maria, Mare de Déu, en el misteri de Crist i de l'Església», descriu de manera meravellosa les línies doctrinals sobre el lloc que ocupa Maria en l'obra salvadora. Per això assenyalava encertadament que «tot l'influx salvífic de la Mare de Déu sobre els homes, no prové d'una necessitat ineludible, sinó del beneplàcit diví i de la superabundància dels mèrits de Crist; recolza en la mediació d'aquest, depèn totalment d'aquest i en treu tot el seu poder. I, contràriament a impedir la unió immediata dels creients amb el Crist, precisament la fomenta» (*Lumen gentium*, 60).

4. Tenint doncs ben a la vista aquestes directrius del Magisteri, cal que sapiguem donar a Maria el lloc corresponent en la nostra vida cristiana. Ella, vertader model per als creients, és camí segur i lluminós per al Poble de Déu que peregrina.

Aqueix exemplar incomparable de docilitat a la voluntat divina inspirarà fecundament la vostra caminada, i serà empena vital per a purificar, quan caldrà, les manifestacions de pietat mariana del poble. Així aconseguireu que produeixi els desitjats efectes de renovació cristiana, en el seu doble vessant d'amor al Pare i, per Ell, al germà home, sobretot aquell que és el més necessitat en el cos o en l'esperit.

Vos encoraig, per això, a fer del vostre pelegrinatge a la casa de la Mare un punt d'arrancada cap a un cristianisme renovat i entusiasta, cap a una immovible fidelitat a l'Església cap al redescobriments de la pròpia vocació de testimonis creïbles de la veritat i honestat evangèliques en el món d'avui, cap a una major vivència de la vertadera fraternitat dins una societat que es fa bocins i s'enfronta. Amb una paraula, vos crid a la plena «coherència entre la vostra fe i les vostres vides», com vaig dir a l'acte marianacional durant la meua visita a Espanya (discurs a Saragossa, 6 novembre 1982, 6).

A la Mare de Jesús i nostra deman la seva valuosa intercessió, i prosternat de nou espiritualment davant Ella li deman amb vosaltres: «Mare de Déu de Lluc: guiau-nos amunt cap al Pare. I després d'aquest exili, mostra-nos Jesús, fruit beneït del vostre ventre.

Finalment, com a mostra del meu afecte a tota la comunitat eclesial mallorquina i balear, vos impartesc una cordial benedicció.

Des del Vaticà, 15 d'agost del 1984.

JOAN PAU PP II

## LA CLOENDA CRÒNICA I IMATGES

El nou de setembre d'aquest any 1984 tingué lloc la CLOENDA de l'extraordinari ANY DE LLUC que ha conseguit donar digna continuació a l'acte de la Coronació Pontifícia de la Patrona de Mallorca que realitzaren els nostres avantpassats ara fa cent anys.

### LA VASA

L'ornamentació del Santuari, enramellat de flors, murta, domassos i banderes, arribà fins a Caimari i Selva. Ja entrant en el poble de Selva, per la banda d'Inca, hi havia una grossa pancarta que deia: «Dins el cor de la muntanya, Mallorca guarda un tresor» i en el pont de la sortida: «Germans amb santa companya pugem a la casa d'or». Caimari, profusament adornat amb garlandes de murta de centenars de metres, rebia els pelegrins amb el cartell: «Caimari vos obri les portes. Pugem tots plegats a Lluc». A la mitat del poble seguia l'himne d'en Costa: «Anem amb bandera alçada com un exèrcit de pau» i a la sortida del poble: «Verge de Lluc coronada damunt Mallorca regnau».

A les entrades de tots els camins antics es col·locaren uns indicadors perquè tots els pelegrins que pujassin a peu trobassin amb facilitat les velles dreceres.

A l'arribada al Santuari, prop de les acampades, una pancarta de banda a banda deia: «Lluc per Mallorca» i vora la Font Cuberta, pels qui arribaven a peu un altre cartell deia: «Siau benvinguts, sou a casa vostra».

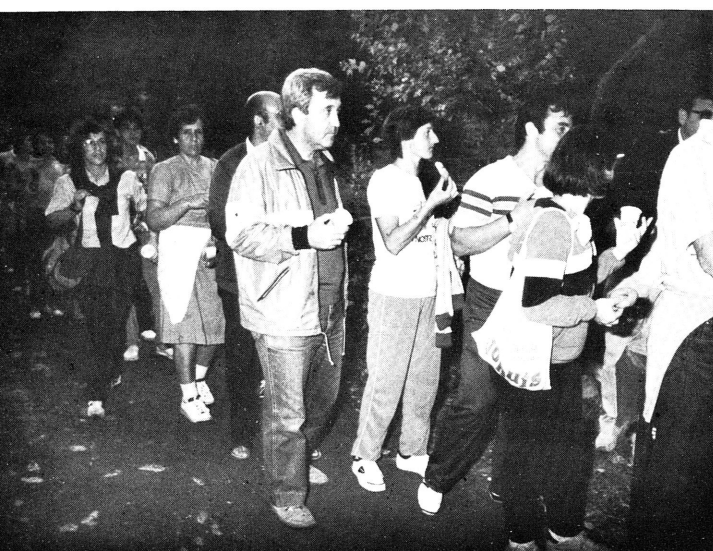
### LA VIGÍLIA

El capvespre del dissabte dia vuit estigué animat per la banda de música Unió Musical Inquera i la de tambors i cometes de Lloret de Vista Alegre, que anaren congregant els pelegrins que a les 19 participaren a la Commemoració de la Trobada de la Mare de Déu de Lluc en el Pujol dels Misteris. Encara que no hi havia molta més gent que els anys passats, l'atmosfera espiritual era distinta i s'endevinava el gran esdeveniment que viuríem a l'endemà.

A les 10 del vespre tenguérem la tradicional Revetlla de la Diada on el poble mallorquí participà de l'alegria dels nostres balls típics, acompanyants per música de banda, xeremies i cantadors populars. Tot acabà amb un concurs de llanternes de meló i síndria, després d'una saborosa degustació general de vi dolç i uns centenars de kilos de bunyols.

- 
- 1.- Caimari engalanat.
  - 2.- La Plaça dels Pelegrins.
  - 3.- Gran animació en la Revetlla.





## EL JORN DE LA CLOENDA

### L'EXÈRCIT A PEU

El diumenge dia nou va esser ideal per a peregrinar; tot el matí hi hagué un cel grisenc i un clima fresquet. Ben de matinada anaven arribant al Santuari mils i mils de pelegrins. Molts portaven pancartes alusives al Centenari i al seu lloc d'origen. N'hi havia que anaven coixejant, altres que s'engronçaven caig no caig, però tots volgueren arribar sense ajuda a «adorar» la Imatge de la Mare de Déu. Són dignes de resaltar un grapat de persones que anaren descalces des del creuer de la carretera de Pollença fins a la Basílica, com també tres homes que vengueren correguent des de Manacor. Partiren a les 11 del vespre i arribaren a les 5 del matí. D'Esporles, Son Sardina i Bunyola vengueren 230 pelegrins a peu; amb ells el President de la Comunitat Autònoma de les Illes, Gabriel Cañellas. De Manacor, vengueren a peu 700 persones; de Sa Pobla 100; de Porreres 40. Són els grups que coneixem.

Els membres de l'Associació d'Antics Blavets, que havien organitzat la pujada a peu a Lluc, rebien amorosament a la Font Cuberta tots els qui arribaven, obsequiant-los amb un tassó de xocolata calenta i una mida amb la imatge de la Verge de Lluc, dues cintes quadrabarrades i blaves, els colors de Mallorca i la Mare de Déu. Repartiren 5.000 litres de xocolata i 12.000 mides, la qual cosa ens dona una idea del nombre de bons mallorquins que pujaren a peu.

Hi ha que dir que no hi hagué cap desgràcia notable i el lloc d'assistència i sis ambulàncies grans que estaven a la Plaça dels Pelegrins, com altres petites espargides per tot arreu, tengueren molt poca feina. En tot el dia solament varen atendre a set dones acubades, que es recuperaren ràpidament.

### EL GROS DE LA PEREGRINACIÓ

Mai s'havia vist a Mallorca una concentració tan gran de persones, cotxes i autocars, que aparcaren en els llocs d'aparcament i on varen poder. Tots els camps aprofitables i una llarga taringa a la carretera fins al creuer de Pollença era masella d'autos. D'autocars se'n contaren més de 150.

La guardia civil de tràfic i municipals de diversos pobles ordenaven la marxa dels vehicles i una grua retirava, finament, els autos que feien nosa.

De les 10 en envant rius de gent baixaven dels aparcaments i de la carretera cap a la Plaça dels Pelegrins. A les 10'30 encara arribaven a la Font Cuberta molts de pelegrins a peu i els autocars i cotxes particulars seguien a roi constant fins més enllà de les 11'25. Segons la guàrdia civil de tràfic pujaren a Lluc en vehicle unes 35.000 persones.

- 1.- Commemoració de "La Trobada" al Pujol dels Misteris.
- 2.- Entre els dotze mil pelegrins a peu, el President Cañellas.
- 3.- Els cotxes fent taringa al llarg de la carretera després d'haver-se esgotat els 20.000 m<sup>2</sup> d'aparcament.

## PANCARTES

Hi havia pancartes de Sant Jordi que deien «Als peus de la Mare de Déu de Lluc»; «Biniali a Lluc»; «Pujada a Lluc de la Part Forana»; «Cloenda de l'Any de Lluc»; «Porreres»; bandera amb barres i escut de Moscarí; «Coordinadora de Joves Cristians de Sóller». També hi havia cartells de Llubí, la Real, Inca, Caimari, Lloret, Campos, Sa Vileta, Parròquia de Sta. Creu, Alcúdia, Parròquia Verge de Lluc del Vivero, Son Carrió, Capdellà i Andratx. N'hi havia una que deia: «Les llàgrimes dels nostres malalts vos supliquen». Segurament n'hi havia d'altres que no vàrem poder destriar.

## L'ACTE RELIGIÓS

La venerada Imatge de la Mare de Déu de Lluc estava col·locada sobre l'altar major de la Basílica, profusament adornat de flors i banderes, esperant el moment d'esser enduïta en processó a l'Acolliment del Centenari, per a presidir la solemne concelebració Eucarística de la Cloenda de l'Any de Lluc.

Dins el recinte de l'Acolliment esperaven prop de 20.000 persones de Mallorca, Menorca i Eivissa. Ocupaven un lloc adient les primers autoritats, com a membres del Patronat de l'ANY DE LLUC: President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, Gabriel Cañellas; President del Parlament Balear, Antoni Cicerol; Delegat del Govern, Carles Martín Plasencia; Batle d'Escorca, Joan Vallespir; President del Consell Insular de Mallorca, Jeroni Albertí; President de l'Audiència i Capità General de les Balears, Domingo Jiménez Riutort. També hi eren presents per a fer participar de l'acte tan solemne a tota Mallorca i les illes germanes, locutors de Ràdio Mallorca, Ràdio Balear d'Inca, Ràdio Popular, Televisió i premsa. Pel seu medi els malalts i impedits podien seguir moment per moment tot quan passava a Lluc.

Molts que no s'aguantaven drets estaven ajeguts pels voltants de la nau i altres per la Plaça dels Pelegrins, per la carretera i damunt les parets del recinte.

A les 11'30 amb la salva de la repicadissa de les campanes començà el trasllat de la Imatge autèntica de la Reina Coronada de les nostres muntanyes cap el recinte de l'Acolliment.

Descriurem l'arribada que va ésser emocionant, entranysable i religiosament popular.

Anava davant la banda de tambors i cornetes d'Andratx amb una pancarta que deia: «Som un exèrcit de Pau». Després venia l'estendart de la Mare de Déu de Lluc, la creu processional, el tintinàbul que anava sonant amb uns tocs que ferien el cor, l'ombrel·la basílica, els simpàtics blavets, un diaca portant de forma ostensible el Missal sagrat, 140 preveres revestits d'alba i estola (n'hi hagué molts que per manca de vestimenta litúrgica es confonien amb els altres pelegrins. Creim que els preveres presents passaven dels dos centenars). Darrera els preveres venia la



1.- Encapsalament de la processó.

2.- La Mare de Déu de Lluc al moment de sortir de la basílica.

3.- Els bisbes concelebrants arriben al presbiteri de l'Acolliment del Centenari.

Imatge de la Reina de Mallorca portada en andes per quatre membres de la comunitat de Missioners dels SS. Cors, custòdis del Santuari, i seguint la Imatge els concelebrants principals: Sup. Gral. dels MM. SS. CC., P. Joan Zubitegui, Mons. Antoni Deig, bisbe de Menorca, Josep Gea, bisbe d'Eivissa, Miquel Moncadas, bisbe de Solsona, Francesc Planas, bisbe dimissionari d'Eivissa, Danià Nicolau, TOR, bisbe dimissionari de Huamacucho, presidits pel bisbe de Mallorca D. Teodor Úbeda. Tancava la processó la banda de música «Unió Musical Inquera».

Quan la Imatge de la Mare de Déu de Lluc arribà a l'Acolliment del Centenari, la multitud esclatà amb entusiastes mambelletes i visques, presa d'una profunda emoció religiosa que féu entendre els cors i regalimar llàgrimes per moltes de galtes, entre les quals també les del bisbe de Mallorca.

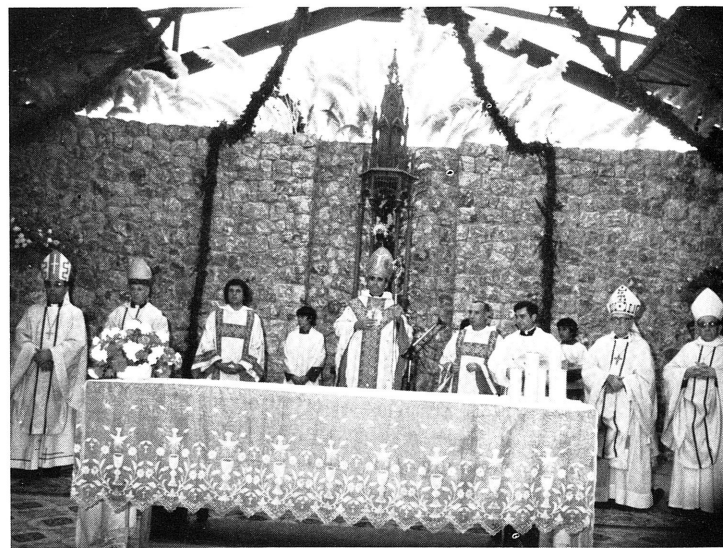
La Mare de Déu va esser col·locada en lloc elevat dins el templet que ja ocupà l'any 1884 per a presidir la concelebració. Els bisbes, Superior General dels Missioners, Prior de Lluc i dos diaques eren en el presbiteri i els altres sacerdots als llocs reservats en primer terme. A l'esquerra, l'Escolania i els representants de premsa, ràdio i televisió.

La Missa va començar amb un gran silenci i va esser seguida devotament per la multitud de feels que participaren plenament en tots els cànctics i aclamacions.

Una al·lota va llegir la primera lectura del profeta Sofonies, la qual tractava de l'alegria del poble escollit per tenir a Déu enmig d'ell. El diaca amb una parella de joves llegiren el fragment de l'Evangeli de Sant Lluc que tracta de la visita de Maria a Santa Elisabet. Els lectors dialogaven i quan l'al·lota llegia el Magníficat, alternava cada verset amb el cant del poble que repetia: «El Senyor ha fet en mi meravelles. Sant el seu nom».

El bisbe dirigí la seva homilia vibrant i fervorosa. Va saludar a tots els pelegrins de Mallorca, Menorca i Eivissa venguts a honorar a la Mare de Déu de Lluc. «Fa cent anys tota Mallorca coronava la Mare de Déu proclamant-la Reina dels seus cors, cases pobles i ciutats... Però avui. Què podem fer nosaltres per la Nostra Mare? Acceptar i assumir la reialesa de la Mare de Déu de Lluc damunt nosaltres i tota Mallorca». «La Mare de Déu, tal com ens ha estat entregada, encarnada dins Mallorca, en aquest paisatge, llengua i costums, i portar fins a les últimes conseqüències aquesta acceptació». «Ella ens diu: "Si em voleu per Reina, mirau-me, escoltau-me, seguuiu-me, imitau-me en el seguiment del meu Fill». «Reconciliau-vos, formau una família unida, un poble reconciliat i en pau». Acabà amb paraules d'agraïment per a tots els qui han col·laborat per a fer possible la realització de l'Any de Lluc.

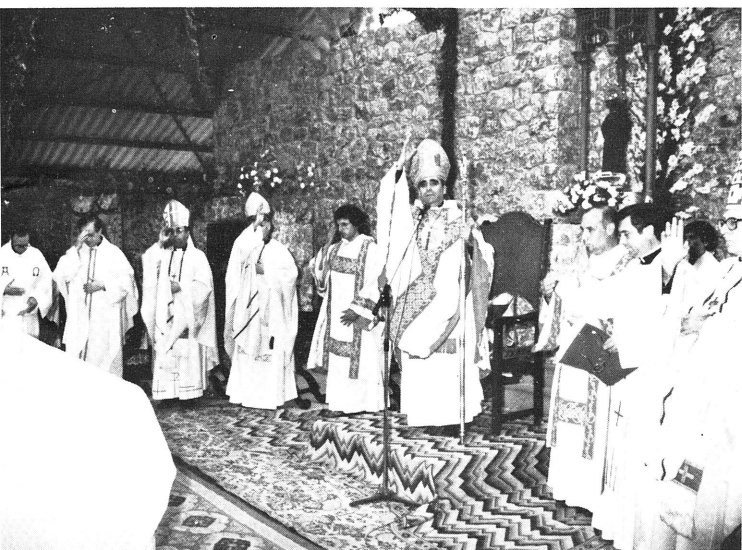
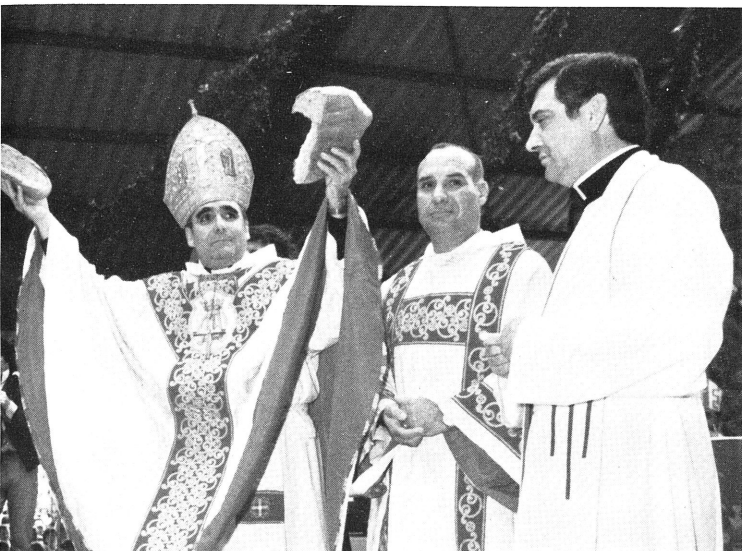
Durant l'acte religiós seguia arribant gent per la carretera.



1.- Perspectiva general de l'Acolliment. En primer terme els dos-cents sacerdots concelebrants.

2.- Una instantània de la concelebració.

3.- El bisbe de Mallorca pronuncia l'homilia.



El Cant del Credo d'en Romeu fou el més potent i multitudinari que s'hagi sentit mai a Mallorca. Potser eren quasi tots els mils de persones presents a l'Acolliment que entonaven el símbol de la nostra fe.

L'oració dels feels anà a càrrec de diversos joves, homes i dones, demanant per l'Església universal, pels problemes de l'atur, els esforços pastorals al servei de les famílies, l'ensenyament. Es pregà per la justícia i la pau, pels governants, els responsables del treball i la cultura, que cerquin el bé del poble part damunt tot. Finalment un blavet va pregar pel Santuari de Luc, pels qui el serveixen i els qui hi puguen, que tots trobin la pau del cor.

Les ofrenes, que durant les passades peregrinacions de pobles i parròquies foren la part més emotiva i sentida de les concelebracions Eucarístiques, com expressió de l'efecte de tots els pobles i ciutats a la Mare de Déu, aquesta vegada han estat poques, però més amples amb el seu simbolisme. La completa collecta anà destinada a obres socials en bé dels marginats, les formes, el vi i un pa xapat. Com es digué:

«Aquest pa xapat té una significança corprendora i compromesa:

està xapat com el cor d'un home que pateix injustícia,  
està a punt de ser compartit i menjat amb els qui  
[passen fam,  
està ben igual que el Pa Eucarístic que fa memòria de l'amor radical de Jesucrist.»

Durant la pau, el poble i concelebrants cantaren amb les mans agafades: «Oh, quin gran goig quina joia, quan els germans s'estimen!» Gran quantitat de capellans repartien la comunió per tot arreu, mentre el cor de blavets i feels cantaven «benaürats seran prop de Déu».

Després de l'oració final, el Bisbe de Solsona Miquel Moncadas llegí el Missatge del Papa Joan Pau II, escrit amb motiu de la Cloenda del Centenari de l'Any de LLuc, del qual no remarcam cap troç, perquè ve íntegre en aquest número de «Comunicació LLuc».

La inolvidable concelebració acabà prop de la una i mitja. Ningú la trobà llarga i vertaderament fou un acte religiós, bell, popular, i profundament emotiu. Amb les mateixes mostres d'entusiasme i devoció la Imatge de la Mare de Déu de LLuc tornà passar per entre els feels per ocupar novament el seu lloc a l'altra major de la Basílica.

Després hi hagué un dinar de pa amb caritat. Autoritats eclesiàstiques i membres del Patronat varen menjar amb la comunitat del Santuari i els altres 30 o 40 mils pelegrins compartiren en santa germanor les delícies del pa dins la vasa incomparable de la nostra vall.

El capvespre la gent s'alegrà quan agafà qualche retgiró davant el «bovet de Cosconar», i la Banda

4.- El bisbe de Mallorca mostra l'ofrena del pa xapat

5.- Benedicció final.

6.- Retorn a la basílica.

Municipal de l'Ajuntament de Palma va oferir un escollit repertori musical. Quan acabà, una infernal remor de coets i traques trencaren la pau venerable de les nostres muntanyes.

Aquesta crònica no seria completa si no consignàssim que la Imatge de la Mare de Déu entronitzada sobre l'altar major de la Basílica, va rebre una torrentada de persones que anaren a «adorar-la», des del matí fins el vespre. Era tanta la gent durant el matí que no la podien contar. El plegamans va començar ben prest i el capvespre quan la riera no era tan ample passaven per davant la Imatge més de 120 persones cada cinc minuts. Tot el capvespre fins a les 19 i busques arribaven autos plens de pelegrins que anaven a «adorar» a la Reina de Mallorca.

La CLOENDA DE L'ANY DE LLUC podem dir, amb paraules de l'homilia del nostre Bisbe «és una fita històrica per a tots nosaltres» que suposa «la constatació de la fe mariana de Mallorca». Ha superat tots els càlculs d'assistència de feels que s'esperaven i no ens equivocàvem al pronosticar que seria l'acte religiós més commovedor, popular i grandios del nostre segle a Mallorca.

Joan Francesc March

## COMMEMORACIÓ DEL CENTENARI DE LA CORONACIÓ PONTIFÍCIA

Encara que es fes el trasllat de la Festa de la Coronació per la Cloenda, La Diada del 9 de setembre, la data fou solemnitzada amb una sèrie d'actes.

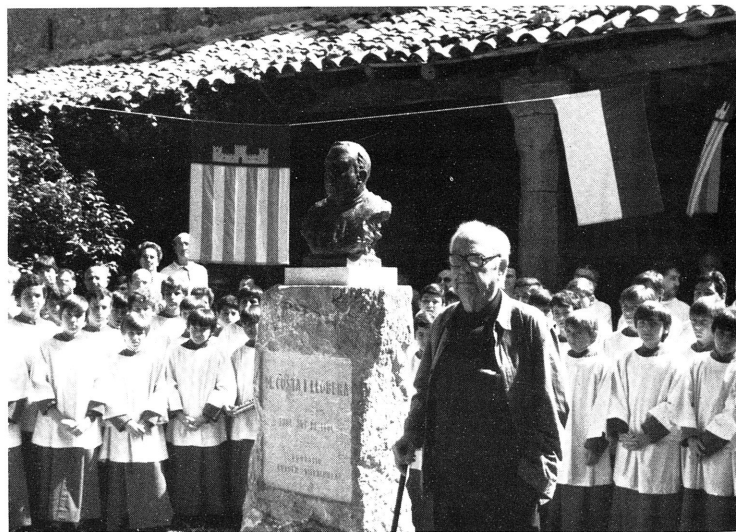
A les 11'30 a un hermós indret de la Plaça dels Pelegrins, prop dels Porxets, fou inaugurat un monument en bronze i pedra a Mn. Miquel Costa i Llobera, l'autor de l'Himne de Lluc i gran devot de la Mare de Déu. L'escultura és obra de Remígia Caubet i fou donada per la Fundació Rotger Villalonga. Presidí l'acte el Bisbe de Solsona, Rvndm. Miquel Moncadas que vingué expressament a Lluc per celebrar-hi la festa de la Coronació. Després de cantar l'Escolania de Blauets la tradicional «Cançò dels Pelegrins», el degà de La Seu, Rvnd. Bartomeu Torres Gost feu un sentit parlament que reproduïm en aquesta mateixa revista. Recitaren poesies el Sr. Bernat Cifre i el P. Bartomeu Matheu. Destapà el bust el Sr. Ignasi Rotger.

Després a la Basílica es tingué una solemníssima Concelebració que presidí el Bisbe de Solsona i en la que predicà una hermosa i profunda homilía; hi assistiren una quarentena de sacerdots.

A l'horabaixa es va tenir una funció religiosa amb la lectura de la memòria de la Coronació.



Milers de pelegrins veneren la Santa Imatge al llarg de tot el dia.



- 1.- D. Ignasi Rotger Villalonga després de descobrir el bust de Costa i Llobera.
- 2.- El bisbe de Solsona D. Miquel Moncadas presideix l'eucaristia de la commemoració centenària el dia 10 d'Agost.



## PARLAMENT DE MN. TORRES GOST EN EL DESCOBRIMENT DEL BUST DE COSTA I LLOBERA

Ens reunim avui, dia rigorosament centenari de la solemne Coronació de la Mare de Déu de Lluc, el 10 d'agost de 1884. Coincideix amb data tan memorable, la inauguració del bust en bronze de Miquel Costa i Llobera. Tots haveu sentit parlar d'ell en el doble aspecte de poeta-sacerdot, nat a Pollença el 10 de març de 1854, any de la definició del dogma de l'Immaculada Concepció de Maria. Vocació tardana, divideix la vida en 34 anys abans i altres 34 després del sacerdoci. El bust que inauguram, espontània donació de D. Ignaci Rotger Villalonga, President de la Fundació d'aquest nom per honrar la persona i difondre l'obra de Costa, és treball escultòric fet amb igual amor per Remígia Caubet.

El bust en bronze —ho diré amb paraules de Costa pronunciades aquí el 10 d'agost de 1920, al inaugurar-se el monument al Bisbe Campins, aplicables a ell mateix—, és un tribut d'agraïment i de justícia als mèrits d'aquest homo il·lustre, dotat d'exquisites facultats artístiques, literàries, i de tal espiritualitat que ha merescut el començ del procés de la Causa de Beatificació. Dins l'ordre transitori de vida d'esperits selectes, Déu ha volgut que per mostra de gratitud i de justícia, hi hagi qualque manifestació glorificadora de qui la mereix, per a exemple profitós de les generacions futures. El mateix Esperit Sant ha dictat aquesta sentència: «Alabem la generació dels homes gloriosos». Costa, de resolucions generoses y sentiments oberts a l'esperit i acció de Déu, és un d'ells. Per això, amb esperit religiós havem aixecat el monument a la plaça del Santuari, en la festa del centenari de la Coronació de Maria com a Reina de la nostra terra (O. C. p. 986).

I que hi escau de bé, aquest bust aquí, en el Santuari de Lluc! Miquel Costa visità sovint Lluc, estimà Lluc, cantà Lluc amb una cançó de caràcter distintiu de poeta aspirant a sacerdot; aquí mostrà el zel i sentir pràctic dels devots de la Mare de Déu, que amb versos d'educador provident volgué fer tota la diòcesi una escola sempre oberta de pietat i llegendària devoció mariana, d'amor i honra a la tradició de Mallorca.

Em referesc a la Cançó dels Pelegrins de Lluc: «Dins el cor de la muntanya / Mallorca guarda un tresor / Germans en santa companya, pugem a la Casa d'or / Anem amb bandera alçada / com un exercit de pau / Verge de Lluc coronada / damunt Mallorca reinau».

Que és la poesia de Costa? En realitat és fruit d'una devoció secular a la Mare de Déu, devoció reeixida, acceptada per milers i milers de creients. Aquest càntic venerable ha adquirit un valor permanent dins la comunitat del nostre poble. Exempt de tot envelliment, reflecteix el sentit pietós orant de les multituds que han passat per Lluc en una centúria, i deixaran rastre inconfundible durant altres cent anys, malgrat l'evolució de gusts o de modes. Qui de nosaltres no ha sentit l'estímul ardorós i eficaç del poeta en els versos finals de cada una de les estrofes, que imposen admiració? Verge de Lluc coronada / da-

munt Mallorca reinau! Molts de nosaltres hem observat una emoció sincera, i uns ulls gairebé plorosos dels assistents a l'escoltar les veus dels Blauets acompanyats de l'orgue, i cantusejar la música encertada de la Cançó. Miquel Costa té el mèrit d'oferir-nos aquest càntic per una banda centenari, i alhora contemporani, amb traça de poder durar altres cent anys!

He de remarcar que en realitat Miquel Costa redactà el càntic el 1883, ara fa 101 anys, un any abans de la Coronació. Ell ho explica a la revista *Lluch* el 1921, primer any de publicació. Escoltem-lo, és Miquel Costa qui parla: «En el segle XIX havia decaïgut la manifestació de pietat col·lectiva en el Castell de la Verge, quan un sacerdot molt pietós, l'inolvidable don Miquel Maura, feu una crida a l'antiga devoció dels mallorquins, organitzant l'extraordinària pelegrinació de 1883, que reuní a una inesperada multitud de gairebé tots els pobles de l'illa. El zelós promotor havia encarregat un càntic popular a un jove mallorquí, i aquest sense saber per què, acabà les estrofes amb els versos «Verge de Lluc coronada / damunt Mallorca reinau!». L'Èxit de la pelegrinació, o l'entusiasme promogut entre els devots inspirà la idea: l'any següent D. Mateu Jaume, Bisbe de Mallorca en solemne Pontifical del 10 d'agost, a l'aire lliure, davant uns quinze mil pelegrins, coronà en nom y delegació del Papa Lleó XIII a Nostra Senyora de Lluc com a Patrona de l'illa; els pelegrins deixaren al Santuari el penó respectiu del poble. Des d'aquell dia memorable s'ha commemorat tal festa... la devoció a la Mare de Déu de Lluc, des de que regenta el Santuari els exemplaríssims Missioners del SS.CC. ha anat augmentant... L'efemèride mariana del 10 d'agost, atragué cap al cor de la montanya notable concurs de fidels, gairebé tants com les antigues solemnitats de la *diada* i la *vuitada* del mes de setembre».

El «jove mallorquí» —ja ho haureu endevinat— autor del càntic popular, és Miquel Costa. Tenia aleshores 29 anys. Als 31 sortí cap a Roma on fou ordenat sacerdot. Tornat a Mallorca quinze vegades visità el Santuari, dues predicà el sermó de la Coronació, 10 agost de 1890 y de 1898; i tres vegades el sermó de la Diada de 1901, de 1908, de 1917.

Miquel Costa estimava el sant recó de la llar de Lluc, les alzines patriarcals, la grandesa dels penyals, la veu del torrent, l'antiga tradició de la Bella Dona salvada, etc. etc. Tot surt a la *Cançó*. Diguem les seves darreres estrofes:

*Per cada ofrena senzilla    Oli pur a la serra,  
Maria dona un tresor.    fonts de vi al pla.  
Tresors a vostra fillada    Donau sempre bona anyada  
Reina del cel escampau.    de caritat i de pau.*

*Sien les nostres riberes  
gran murada de la fe.  
La pietat arrelada  
florezca en aqueix cel blau.  
Verge de Lluc coronada  
damunt Mallorca reinau!*

---

## PEREGRINACIÓ DELS MM.SS.CC.

El dia 12 de juliol la Congregació dels MM. dels Sagrats Cors que regeix la pastoral del Santuari de Lluç volgué celebrar l'Any de Lluç amb una peregrinació que consistí en seguir l'esquema general dels peregrinatges: Celebració de l'Aigua a la Font Cuberta; entrada amb cants i Concelebració Eucarística que va presidir el P. Joan Zubitegui, Superior General. Particularment emotiva fou la presentació d'ofrenes a la qui és tinguda com a Patrona Principal de la Congregació, amb objectes i pregàries de totes les delegacions d'Argentina, del Caribe, d'Àfrica, Roma, i comunitats de la Península i Mallorca.

---

## TROBADA DEL CASAL D'ARAGÓ

El diumenge 15 de juliol els dirigents del Casal d'Aragó a Mallorca volgueren adherir-se a les celebracions centenàries. Tingueren una Missa que celebrà el P. Prior a la una del migdia. Al moment de les ofrenes es presentà una imatge de la Verge del Pilar i molts de rams de flors que dugueren joves amb la vestimenta típica aragonesa. Després amb acompanyament de guiteres es cantaren aquestes jotes:

«En Lluç a Nuestra Señora  
la Colonia Aragonesa  
en el Primer Centenario  
devota suya confiesa  
y humildemente la adora  
En Lluç a Nuestra Señora  
le venimos a ofrendar  
un "puñao" de corazones  
y una Virgen del Pilar»

Després d'un dinar de germanor la festa continuà amb balls i cants aragonesos a l'«Acolliment del Centenari».

---

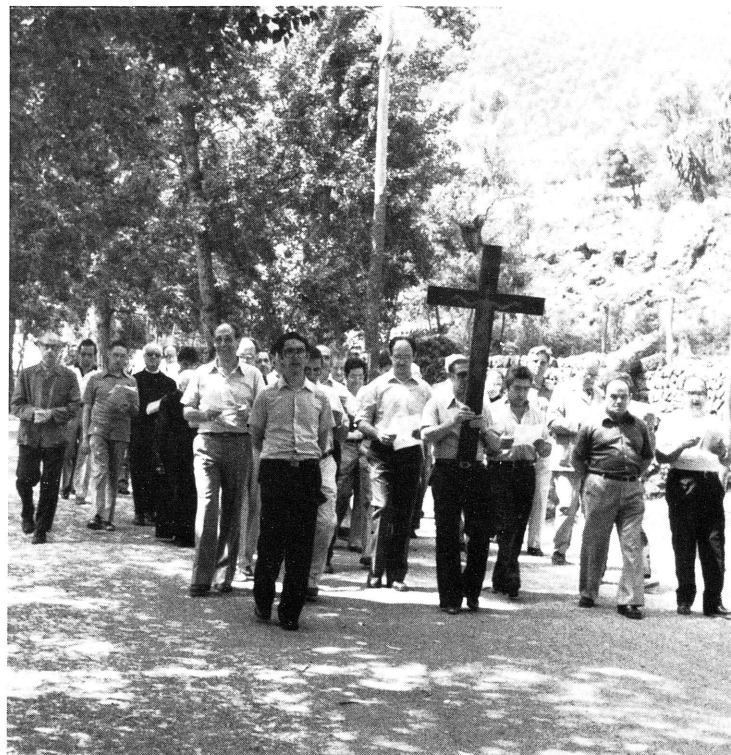
## ELS SOLDATS A LLUC

Des de Caimari i després d'una preparació escaient, vingueren «com un exèrcit de pau» en peregrintatge soldats del Regiment d'Artilleria n.º 91. A les 11 h. reberen la benvinguda, i el seu «pater» celebrà l'Eucaristia. També volgueren fer l'ofrena del seu distintiu.

---

## «MARRATXINERS A LLUC A PEU»

Una altra «Marxa» mitat religiosa mitat esportiva que ja conta amb la tercera edició és la dels «Marratxiners a Lluç a peu» que amb mocadors blaus i distintius pujaren a peu des de la nit del dissabte fins al diumenge 22 de juliol. Assistiren a l'Ofici i després engrescaren una bona festa animada pel grup folklòric «Marratxí canta i balla» a l'Acolliment del Centenari.



Els missioners dels SS. Cors peregrinen cap al santuari després de la litúrgia de l'Aigua a la Font Cuberta.

---

## OFRENA DE L'ESCUT DE SANTA MARIA 25 de juliol

Els santamariers, encara que ja havien peregrinat a Lluç amb les parròquies del seu sector, de bell nou organitzaren una pujada a Lluç per a fer ofrena del seu escut a la Moreneta. Partiren de nit un nombrós estol de gent i a les 8 del matí el seu Rector ja celebrava la Missa i es feia l'ofrena. Al retorn un dels autocats tingué pana als frenos i gràcies a una penya estratègica no hi hagué cap desgràcia irreparable. Molts d'ells cregueren en un fet miraculós de la Mare de Déu i retornaren més envant a donar-li gràcies.

---

## I.ª TROBADA DE PETANCA 29 de juliol

El popular Tolo Güell no es cansa d'organitzar activitats que tinguim com a terme Lluç. Aquesta vegada foren els petanquistes que durant tota una jornada tingueren al Camp Esportiu dels Blauets les seves competicions. Al final del joc, en nom de tots els participants el President de la Federació de Clubs de Petanca a l'Acolliment del Centenari feu ofrena d'una ceràmica commemorativa a la Mare de Déu de Lluç i després es repartiren els trofeus als guanyadors.

## MARXA DES GÜELL A LLUC A PEU 5 d'agost

Enguany, coincidint amb la commemoració del Centenari els marxaires de Ciutat a Lluç a peu que mou Tolo Güell foren prop de 40.000 els qui s'inscriueren i partiren després d'una animadíssima revetla popular i el «Sus!» que donà el President Cañellas. Es calcula que n'arribaren uns 25.000 ja que els diplomes que es distribuïren semblen confirmar-ho. Com sempre l'animació fou gran i el jovent respongué molt més preparat que en edicions anteriors. L'organització fou elogiada per tothom. Encara que molts queden retuts i ajeputs a la Plaça dels Pelegrins fins a l'hora del retorn, gairebé la majoria passà pel Cambril a pregar o a besar la venerada Imatge de Lluç. A més foren bastants els qui vingueren per promesa. Després de la Salve dels Blauets i benvinguda del Prior s'entregà a Tolo Güell la medalla commemorativa del Centenari i ell amb paraules emocionades donà les gràcies. Es feu també ofrena de flors i placa commemorativa de l'esdeveniment a La Mare de Déu de Lluç.



Els milers de marxaires, retuts, després de la llarga caminada de 45 Kms.

## PEREGRINACIÓ DEL «HOGAR BALEAR» DE MADRID

A les 19 h. del dia 9 d'agost els mallorquins residents a Madrid que formen el «Hogar Balear» pujaren per a tenir una celebració eucarística. Al moment de l'ofertori el seu President Jaume Rosselló feu un parlament destacant la devoció a la Moreneta i implorant la seva protecció. La festa prosseguí a la possessió de Mossa amb l'actuació del grup «Aires de Montanya» i un sopar que convidà la família March.

## EL SEMINARI MAJOR A LLUC

El diumenge 12 d'agost pujaren els seminaristes diocesans per a mostrar la seva adhesió a les commemoracions centenàries.

Presidí l'Ofici Mn. Lluç Riera i Teodor Suau; el primer va dir una homília destacant la importància de la pastoral vocacional i encomenant a la Mare de Déu de Lluç la seva protecció damunt el Seminari Diocesà.

## BARCELONA A LLUC

Degut al caramull de grups que s'adherien a les diverses celebracions del Centenari, de manera involuntària no passarem a la crònica, dues peregrinacions que s'organitzaren des de Barcelona.

La primera fou el diumenge 29 d'abril en que un grup de la parròquia de la Mare de Déu del Coll amb el seu rector P. Bartomeu Roig peregrinaren a Lluç. A més d'assistir als actes programats feren ofrena d'una hermosa ceràmica realitzada a l'Escola Massana.

L'altre peregrinatge fou el de les Caramelles del Coll que dirigeix Josep Maria Riera i que fou el qui organitzà la vinguda i també la Coral del Coll. Participaren a les celebracions litúrgiques, deixaren una hermosa ceràmica que representa els blauets i els caramelles agermanats, i a l'horabaixa participaren al concert de la Trobada de Corals de Mallorca a l'Acol·liment del Centenari, tinguda el dia 10 de juny.



Les Caramelles d'El Coll, de Barcelona, ofrenen una ceràmica alusiva

## ELS MARGINATS A LLUC

Sense cap dubte una celebració de les més importants d'aquest Any de Lluc fou la pujada del Col·lectiu de La Sapiència amb els seus dirigents.

L'Escolania de Blauets cantà una Salve i algunes cançons. Donà la benvinguda el Prior, i Jeroni Fito, en nom de tots feu un emotiu parlament introductor i a la presentació dels nous estatus aprovats de «La Sapiència». L'ofrena dels estatus la va fer la mare de Jaume Santandreu i després dos membres del col·lectiu presentaren una cistella de verdura producte del seu treball.

Després de venerar la Mare de Déu hi hagué una visita als Museus i acte segit un saborós dinar de germanor.

## SALUTACIÓ AL COL·LECTIU DE «LA SAPIÈNCIA» 11 d'agost de 1984

Benvinguts siau a Lluc, germans, amics del Col·lectiu de La Sapiència.

No hi podia faltar la vostra presència als actes commemoratius del Centenari. Jo diria, més encara, que ens era necessària la vostra pujada al Santuari i que sense vosaltres no hagués estat complert aquest Any de Lluc.

La Mare de Déu de Lluc que és una figura petita i morena, es sembla a una dona humil i pobre que fou Maria de Natzaret. Amb el seu possat ferm mostra des de fat set-cents anys a Jesús, el seu Fill, amb l'Evangeli obert; alfa i omega de tots els camins de l'Església. És una catequesi secular el que és essencial pel cristià.

En Jaume Santandreu a una punyent i hermosa poesia, prega a la Mare de Déu de Lluc:

«No és que us plangui, gran Senyora,  
Matrona de cel i mar,  
l'esplendor de la corona,  
ni l'honra de l'estandard,  
només dic que quan s'afonen  
els estalons d'un Regnat  
i s'esbocinen persones,  
Terra, Llengua i Llibertats,  
la reina, encoratjadora,  
lluïta vora els seus vasalls.»

Jo diria que Maria de Natzaret o de Lluc està al Pla, a Ciutat i a qualsevol indret on es lluita per a establir justícia, on es treballa per construir la fraternitat, on es dona i es comparteix per fer creïble l'Amor de Déu... Perquè totes aquestes actituds i fets són una continuació del seu únic i comprometedor Magníficat.

Quan entraven a Lluc els pelegrinatges els acollien amb aquestes palaules: Sou a Lluc!, Sou a Ca Vostra!

També avui es repeteix la benvinguda: Sou a Lluc, Sou a Ca Vostra! Però hi podriem afegir que dins aquesta Casa Pairal, Maria vos fa un lloc prop del seu Cor, perquè vos reconeix dins els mateixos braços que mostren i donen Jesús.



Ofrenes del Col·lectiu "La Sapiència".

## TROBADA COL·LECTIU DE PREVERES DE LA PART FORANA

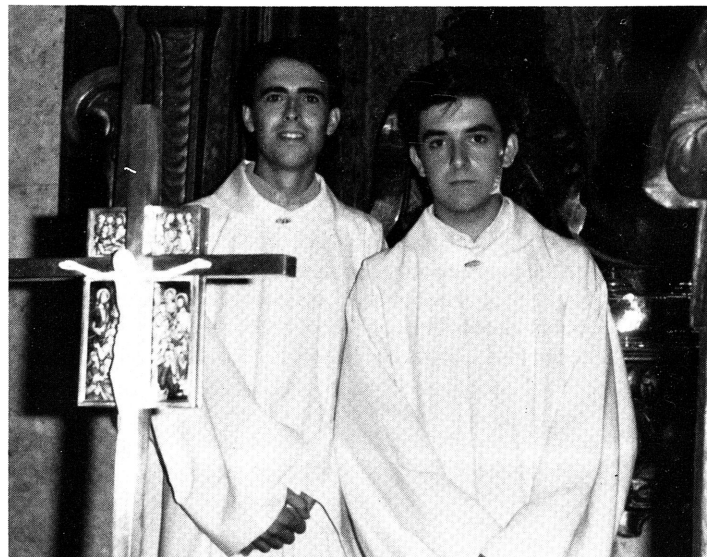
Els dies 31 d'agost i 1 de setembre el Col·lectiu de Preveres de la Part Forana tingué a Lluc una trobada de reflexió pastoral sobre el jovent actual i l'Església institucional d'avui. Feren les ponències els preveres Bartomeu Català, Gabriel Pérez i Teodor Suau.

Després del treball per grups es feren unes conclusions i elecció de temes a tractar durant el pròxim curs.

## PROFESSIÓ RELIGIOSA DE DOS NOVICIS

El disabte 31 d'agost els dos novicis MM.SS.CC residents amb la Comunitat de Lluc, Pere Riera d'Ariany i Emilio Velasco de Madrid, feren la seva primera professió religiosa en presència del P. General i un nombrós grup de congregants. Després de l'Eucaristia, al refector de la Comunitat, es va tenir un berenar i refrescs.

Els dos nous profesos han passat a la residència del Coll a Barcelona per a començar els seus estudis de Teologia a la Facultat de Sant Pacià.



## ASSEMBLEA GENERAL DELS ANTICS BLAUETS

L'assemblea anual dels Antics Blauets aquest any fou molt concorreguda i més solemne que de costum. Degut a la quantitat de gent que s'augmentà amb la vinguda de peregrins de Lluçmajor per a presentar l'escut del municipi i de Lloret de Vista Alegre, la Concelebració es tingué a l'Acolliment del Centenari. Presidí Jordi Perelló, superior de la Porciúncula i antic blauet.

Al moment de l'ofertori el president passat Sr. Josep Obrador i el president actual Sr. Martí Serra foren distingits amb la medalla commemorativa del Centenari pels seus incansables treballs a favor de Lluç.

Els ajuntaments de Lloret de Vista Alegre i de Lluçmajor presentaren els seus escuts que havien duit a peu des del seus pobles gent devota i esbrinada.

Després, amb la Banda de Música de Lluçmajor, es partí procesionalment cap a la Plaça dels Pelegrins on, prop del monument a Costa s'inagurà un altre monument a l'eximi autor de «La Minyonia d'un infant orat» l'antic blauet Mn. Llorenç Ribet. Feu un parlament el Sr. Miquel Gayà i Sitjar, també insigne antic blauet, que publicam a part. Recitaren poesies els PP. Joan March i Bartomeu Matheu. Va destapar l'efígie la germana de l'homenatjat, Sra. Margalida Ribet.

L'escultura és també obra de Remígia Cuabet i han fet donació les Associacions dels Antics Blauets i Pares de Blauets.

Després es tingué l'acostumada Assemblea General, dinar de germanor i festa i jocs per als nins.

## PARLAMENT DE MIQUEL GAYÀ EN LA INAUGURACIÓ DEL BUST DE LLORENÇ RIBER

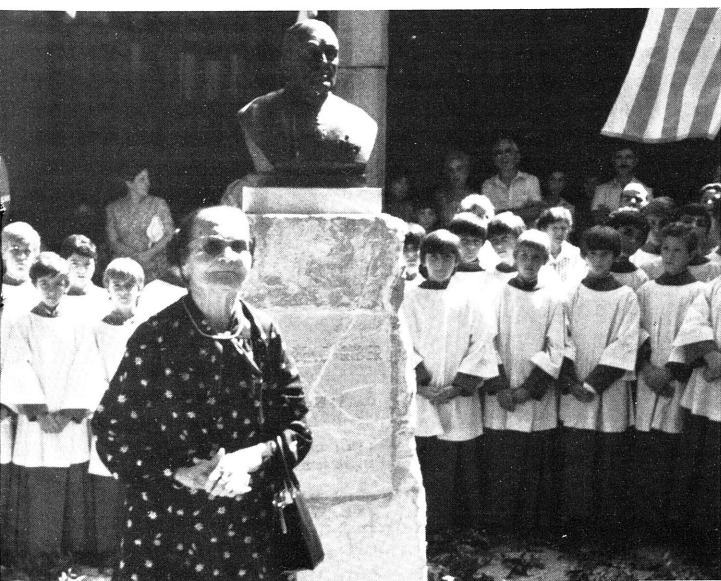
En el centenari de la Coronació, els Antics Blauets volem deixar constància nostra en el senzill monument que dedicam a Llorenç Ribet, escriptor cabdal de Mallorca.

Per ressaltar la seva vinculació com a Blauet, direm un breu esquema que justifiqui l'acte d'aquest moment.

Des que als seus deu anys entrà a l'escolania de Lluç per oferir a la Verge la seva «veu d'amor i tremolor» i dir-li «Vida i Dolçura, Rosa mística, Estel d'aua i Porta del Cel», la seva veu no va emmudir mai més. Pogué baixar un dia de les sagrades altures, però la seva primerenca vocació d'escolà de la Moreneta no se li estroncà: «Oh Lluç, Estrella de mon matí! Déu faça que sies també l'Estrella de mon vespre! Oh Lluç! Primer que oblidar-te a tu, oblidaré la meva ma dreta. S'aferrí la meua llengua al paladar si no me record de tu i no te pos al principi de totes les meves alegries!».

A la Patrona de l'Illa va cantar-la amb l'exemple d'una vida enlairada i noble, totalment consagrada al treball i a l'estudi. I va cantar-la amb estrofes inspiradíssimes i amb les pàgines d'una mel·liflua prosa que han de perdurar llargament. D'entre aquesta producció, destaquen el seu sermó *La Mare de Déu de Lluç*, els versos d'*El romiatge dins la nit*, i, dels setze capítols de *La minyonia d'un infant orat*, quatre dedicats exclusivament a contar, brufats amb el rou d'una vivíssima poesia, els bells records de la seva vida d'«atlot blau». Que tot això no era simple «pose i artífici literari, ho demostrà l'amor i afecte que sempre sentí per la nostra Moreneta de Lluç. Quan ja fa molts d'anys un grup d'enyoradissos escolans d'altre temps varen fundar l'*Associació d'Antics Blauets*, tan modesta com volgueu en els seus plans i en les seves ambicions, no va regatejar-li mossèn Ribet el seu nom, i quan poc després, en produir-se la vacant de president honorari per la mort del més vell dels associats, li fou ofert aquest càrrec, en lloc de negligir-lo, el va acceptar —ell tan avesat a ocupar presidències molt més enlairades— amb afecte i no d'una manera purament nominal; tots els anys assistia, amb puntualitat admirable, a les assemblees reglamentàries i a molts d'altres actes organitzats per l'Associació. I hem de remarcar, encara, com ell, que es distingia precisament per una manera d'insolidaritat amb els altres homes de lletres, encastellant-se sovint en una soberga soledat, quan es tractava de donar gust als companys d'Associació llucana, acceptava sempre de presidir tots els actes oficials lluint —ni que fos solament per donar-los quelcom del seu prestigi— junt amb la insígnia d'Antic Blauet, les vistoses condecoracions oficials i la Medalla d'or del Reial Col·legi de Lluç que en una bella avinentesa li fou atorgada amb el nomenament de «Blauet II·lustre».

D<sup>a</sup> Margalida Ribet després de descobrir el bust del seu germà Mn. Llorenç.



Aquests records seus de Blauet els va retreure onsevulla i fins podem dir que aprofitava els seus moments de màxima grandesa en la vida per fer-los destacar i lluir més. Quan un ministre de l'Estat acudí personalment al seu poble natal per dur-li —com va dir ell mateix— «la gloria en el propio nido» amb la imposició de la Gran Creu, en un dels actes més inesborrables per a la vida d'un escriptor, Riber, en el seu discurs de gràcies no va deixar de fer esment d'aquest episodi entranyable, recordant com va pujar —digué també— «a las sagradas montañas de Lluc y fui escolano de aquella escolanía y aprendí a decir requiebros a la Virgencita morena, llamándola: Vida y dulzura, lucero del alba, y Puerta del cielo»... Sabem que ben poques hores abans de morir, una de les seves invocacions més sentides va esser endreçada a la Mare de Déu de Lluc, i com es plangué d'estar malalt per mor de no poder assistir —l'endemà precisament del dia de la seva mort— a un acte que havia de celebrar-se i presidir ell, a llaor també de la Mare de Déu de Lluc.

Per tots aquests motius hem volgut que la seva effígie i el seu nom quedin gravats en el sagrat recinte d'aquestes muntanyes com un exemple per a les generacions que vindran.

He dit.

D. Miquel Gayà durant el parlament.



### PEREGRINACIÓ A LLUC DEL CARDENAL COLOMBO DE MILAN

El dia 7 de setembre com a final d'un «peregrintatge espiritual» als indrets que santificaren Sta. Teresa de Jesús i Sant Joan de la Creu, el qui fou arquebisbe de Milan, Cardenal Colombo, va venir a Mallorca acompanyat d'alguns monsenyors per a peregrinar al nostre Santuari en ocasió de celebrar-se el Centenari.

Després de ser rebut al Portal Major, a la Basílica es va tenir una celebració segons el ritu ambrossià. Després de les pregàries i cants dels Blauets, el Cardenal dirigí la paraula i donà la benedicció als assistents.

Acte seguit hi hagué una visita al Museu de Lluc on el Cardenal escrigué unes paraules al «Llibre d'or» al mateix temps que regalava al Santuari dues medalles commemoratives del seu pontificat a Milan. Fou obsequiat pel Prior amb una medalla commemorativa del Centenari i diverses publicacions de l'Any de Lluc.

El Cardenal Colombo presideix la celebració de la Paraula amb motiu del seu peregrinatge a Lluc.



## NOVENARI DE LA CLOENDA DE L'ANY DE LLUC - LA DIADA

De forma resumida per raons d'espai a la revista, donarem compte de les solemnes i concorregudes celebracions que precediren la jornada de la Cloenda.

El novenari s'inicià el diumenge 2 de setembre amb l'Ofici Solemne que presidí el Rvnd. Degà de la Seu, Sr. Bartomeu Torres Gost, amb la predicació del tema: «Maria, Mare de l'Església de Mallorca» pel canonge magistral Dr. Sebastià Garcias Palou. El capvespre, a l'Acolliment del Centenari hi hagué l'actuació dels grups folklòrics: «Escoles de Dances de Selva i Mancor de la Vall» i «Balladors de Lluc».

El dilluns, 3, la Concelebració fou presidida per Mn. Joan Trias, Rector del Seminari Menor, qui predicà sobre el tema: «Maria i la vocació». Després de sopar hi hagué un bon concert de la Coral dels Antics Blauets dirigits pel P. Vicenç J. Rubí.

El dimarts, 4, l'Eucaristia fou presidida pel P. Provincial dels Franciscans Frances Batle, qui predicà sobre el tema: «Maria i la pregària». La vetlada d'aquell vespre estigué a càrrec del grup teatral «Entusiastes de Lluc» grup local que dirigit per la Sra. Francesca Forteza de Mulet interpretà la comèdia de M. Puigserver, «Es metge nou», que reberen moltes mamballetes d'aprovació.

El dimecres, 5, la Concelebració fou presidida i predicada pel Delegat Diocesà d'Acció Social, Mn. Gabriel Pérez. El tema que es va exposar fou: «Maria i els pobres». Després de sopar l'Escolania de Blauets dirigits pel P. Jaume Palou va donar un petit concert que resultà magistral fent les delícies dels assistents. Entre cançò i cançò es recitaren poesies de la IV Corona Poètica i el P. Jaume Reynés feu un estudi molt entenedor i ben fet sobre les poesies de Lluc.

El dijous, dia 6, la concelebració prengué la dimensió missionera; el tema era «Maria i la missió». Presidí l'Eucaristia el Delegat dels MM.SS.CC. al Caribe P. Manuel Soler. Una Revetla animadíssima dedicada als nins amb la participació dels grups «Cucorba» de Muro i el de teresetes de Ciutat «Paperots» feu les delícies dels infants i grans.

El divendres, 7, una Missa Bizantina que presidí el Delegat d'Ecumenisme a Mallorca, el rumà Mn. Alexandre Mircea ens obrí a la pregària per la unió de les esglésies.

La revetla fou de glossat amb l'actuació dels coneguts glossadors Madó Cartera, de Búger, Jordi Torrens, «Mirató», de Son Sardina, Pep Vallori, de

Selva, Antònia Rebassa, de Campanet i Llorenç Garau, de Caimari. La presentació la va fer Mn. Joan Paretts bon coneixedor del tema. Entre glossat i glossat que foren molt aplaudits hi va haver l'actuació del famós conjunt «Música Nostra».

A la crònica del P. Joan March es fa esment dels actes religiosos del dissabte, de la Commemoració de la Trobada de la Mare de Déu de Lluc a Pujol dels Misteris, per això, solament farem esment dels actes de festa popular; tots ells molt participats i viscuts amb alegria: corregudes de joies, «gincama» infantil, cercaviles, corregudes de cintes, rompuda d'olles, ciurcuit pedestre, futbol i la ja tradicional Revetla de La Diada que enguany estigué més animada que mai amb l'actuació gratuïta de «Ballada Poblara» i «Marjal en festa», «Els Valldemossa», Bonet de San Pere, Francesc Bosch, Revetla d'Inca amb Jaume Serra, Xeremiers de Muro, Revetla d'Algebelí, «Calitja» de Ciutat i els seus xeremiers, Madó Buades i grup de Sa Pobla, Esbart d'Auberg, d'Ariany, «Unió Musical Inquera», «Balladors de Lluc», «Cop d'Escodra», Balladors de Caimari i Brot d'Olivera de Biniamar.

Hi hagué la poètica desfilada dels nins amb les llanternes de meló i síndria que foren «jutjats» pels bisbes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Solsona que es divertiren ferm en la Revetla. Tothom menjà bunyols a rompre i begué un bon vinet dolç. Devers mitja nit com una riuada d'entusiasme cantant «La Balanguera» i després ballant una jota s'entrà a la Basílica per cantar la Salve i donar una filial besada a la Mare de Lluc.

### CARTA DEL NÚNCI AL BISBE DE MALLORCA

Madrid, 30 de juliol de 1984

Excel·lència:

En relació a la seva carta del 7 dels corrents, em plau transmetre a V.E. el Missatge del Sant Pare amb motiu de la cloenda del Centenari de la Coronació Pontifícia de la imatge de la Mare de Déu de Lluc, Patrona de l'illa de Mallorca.

Amb aquest motiu m'adheresc a les esmentades festes de la cloenda, amb el desitg de que redundin en lloança de la Verge Maria i increment de vida cristiana per a tota la diòcesi.

Aprofit l'avinentesa per a saludar V.E. amb tot afecte en el Senyor.

**ANTONI INNOCENTI**  
Núnci Apostòlic

## VETLA JUVENIL DE LA CLOENDA DE L'ANY DE LLUC

### VETLA JUVENIL DE SANTA MARIA

El dia 1 de setembre amb l'arborada de banderes a la Plaça dels Pelegrins, desfílada de caparrots i amollada de coets començaren pràcticament els actes finals d'aquest Any de Lluç que es viuria amb més intensitat amb el Novenari de La Diada - Cloenda.

La Comissió de Juventut fou la qui organitzà, com l'any passat a l'Obertura, la Vetla Juvenil a Santa Maria de Lluç. I, una vegada més aquesta vetla de pregària fou d'un gran impacte pel seu contingut doctrinal, per la participació sincera i general a les pregàries, per l'entusiasme en els cants, per la precisió de les lectures i el clima que es creà, constituint una nit memorable.

El Bisbe de Mallorca vingué expressament des de València per a assistir a la Vetlada i dirigí als joves unes paraules d'animació i compromís.

Després de la Vetla, a la Plaça dels Pelegrins s'organitzà una animadíssima Revetla Juvenil, amb cants i representacions de mim. Es repartiren troços de coca amb verdura i vi per tots.

### PREGÀRIA

Mare petita i negra de Lluç, amiga nostra...  
veniu a seure a la rotlada, prop de nosaltres  
a estrènyer les nostres mans obertes,  
a escoltar a cau d'orella tot el que duim cor endins.

Mare petita i negra de Lluç,  
—petita amb els petits i pobres  
i negra amb els marginats i cansats—  
pregau l'Esperit de Jesús com ho féreu amb els  
[apòstols,  
perquè baixi en aquesta vetla de Lluç com una pluja  
[per amarar l'ànima...  
...com un foc per cremar tota la injustícia i encendre  
[l'amor!  
...com un vent impetuós que mogui el velam de la  
[nostra barca ancorada i salpar llibertat!  
...com un colom blanc que cau talment una besada  
[per a infondre pau!

Aleshores, Mare i amiga de Lluç, el troç de cadena que lluïm al pit com una insígnia, mai més servirà per encadenar esclaus; serà tan sols símbol d'anelles fermes que estrenyen la solidaritat dels homes i ens vinclen a l'amor indiscutible i gratuït de Déu.

AMEN.

### BENVINGUDES I MONICIONS INTRODUCTÒRIES A LA VETLA

— Ben arribats a Lluç, joves de Mallorca!

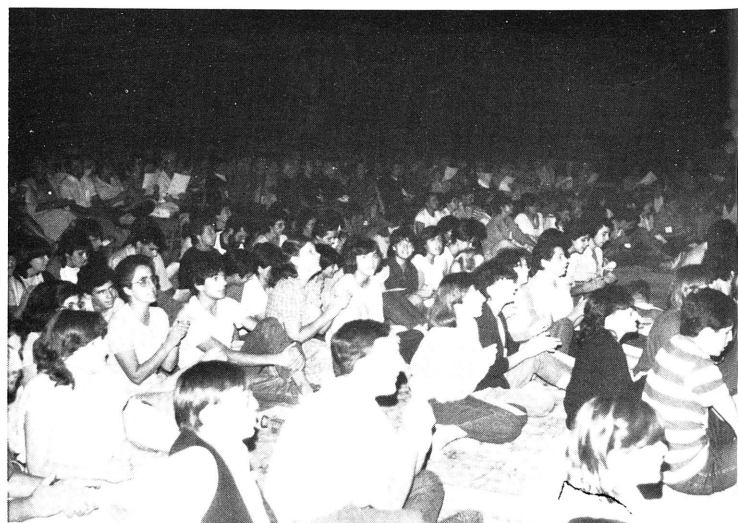
Fa un any, en una nit memorable, ens trobàrem aquí mateix per a pregar i fer festa plegats, vetlant a Santa Maria de Lluç, per sentir-la ben a prop de nosaltres i copiar el seu estil de jove peregrina, la que camina i corr de pressa davant, davant nostre i... darrera, darrera del seu Fill, plena de gràcia, d'alegria i de coratge...

— Bona nit, al·lots i al·lotes! Bona nit amics! I, enhorabona! perquè heu estat capaços de deixar una cala tranquil·la, el renou de Ciutat, la monotonia del poble o qualsevol pla esburbat d'aquest vespre d'estiu... Rebeu, amb la benvinguda coral, l'oreïjol suau i calmat de la Vall de Lluç, i aquest somriure de la Moreneta, que transmet pau i escalfa el cor...

— Benvinguts companys! Sembla que l'any passat haguéssim començat a construir dins la nit de Mallorca un hermós Arc de Sant Martí, que neixia la Vetla de l'obertura i brillava més que els estels de la nit amb tants de colors que pintaven esperança! Era l'obertura d'un any de promeses i de gràcia... Tornem, amics, a refer la pregària i el compromís, perquè es manengui encès aquest Arc d'esperança i no s'apagui mai el seu color i llum...

— Benvinguts siau a Ca Nostra de sempre! A la Casa Oberta que té una abraçada ampla i calenta per fer créixer l'amistat sincera...

Sí, aquesta nit refermarem l'amistat sense tudar més paraula «amic»: aquí el miracle és possible! De bell nou creurem i projectarem una amistat senzilla i gratuïta, radicalment evangèlica, sense competicions ni medalles olímpiques! L'amistat de l'escoltar pacientment, i del pregar llargament, la de la conversa planera, dels projectes sincers que menen sempre al servei dels més necessitats, sense manipulacions o drogadiccions.





# PEREGRINATGE

(DES DE POLLENÇA)

BERNAT CIFRE

Fosca negra: primer element de l'eixida. Fredor de la matinada: segon element. Humitat de cel encapotat: tercer element. A les 5'30 a Ca'n Villalonga tot és gent i paraigues i xubasqueros. Fosca negra, i els autocars, que van partint, un darrera l'altre, semblen casetes de fira il·luminades per dedins. Els autocars —com els carros d'altre temps d'anar a Lluc— ens duren casi fins prop de Son Marc, a la desviació de Les Creus. Allà botàrem i a peu seguirem. Quina gentada que s'havia apuntat per a la modalitat d'anar a peu! Quants d'herois i quantes heroicitats! I tira cap a la Vall d'en Marc, drets o asseguts, hora i trajecte insòlits. Es d'esperar que Déu canviï una bulla en jubileu. Ens espïen, obscurs també com a bubotes, La Cucuia de Fartàritx i El Puig Tomir.

Més enfosquits que negres de l'Àfrica iniciem la caminada, baix del pi fosc. En aquella tenebra ningú endevinava son veinat. El jovent fa cantar els cassettes del darrer crit. I comença a fer gotes, 10, 20, 30, 40 gotes. I tothom és partit a desenvelar plàstics. Mos ho temíem, i en arribar a la primera volta —Ca'n Melsiòn— ja descarregava fort: tant, que bastanta gent tornà arrera a mirar de fer el viatge en vehicle. Ploure, lo que es diu ploure, plogué de-bons-i-deveres de les 6 a les 6'30. I no valien alzines per a aixoplugar-nos, per grosses i espesses que fossin, ni aquella porxada de la segona o tercera volta. Roiava de valent, i el fanqué et pujava per les cames com un sabó. Alguns duïen «piles», i això consolava un poc. I començava a clarejar, i això consolava més.

Pujada casi inèdita per a molts. Enrera, molt enrera —a més de 30 anys de llunyania— restaven les anades a Lluc per Muntanya. La nova i més estirada carrera e Mortitx ha vençut, ha anul·lat la rànica, estreta pujada de mil volts estretes, baix de l'altíssim respatler del Tomir. Es com anar tot el temps nins petits donant la mà esquerra a una persona major, a un gegantàs d'anar a escola... Aquell muradal tan llis, fred i pelat. A l'altre costat hi ha Ca l'Herevet, amb el serralet de brescadíssima formació —prenunci de les roques lucanes— anomenat «El Reiar» i «El Coll dels moixerrins».

Des d'allà, quin despertar de la dormida Badia de Pollença! Quin àngle de visió molt millor que des de Mortitx! Com és des d'aquí molt més rodó i complet i armònic el llac de la Badia i Port! I tot, i les escotadures de les valls cap a la mar! Pujam i parlam, parlam i pujam. Gran camaraderia de pollencins i molleros i alcudiencs. Això tenen les concentracions: la novetat. Cares noves, mots o accents desconeguts, caràcters o històries o dois nous...

Jà s'és fet de dia i ha acabat de ploure. Les roques mostren llurs pits de metall o llurs galtes de plors. «El món és un hossanna», com deia aquell. A

una clariana, no lluny de les cases de Muntanya, el jovent falaguer ja ha encès una fogatera, i allà torram porquim mentres se'ns eixuguen els jerseys i jaquetes xopes. Compareix un inesperat avituallament: un canastro de fresques pomes d'aquelles marjades, i el Vicari les va repartint. Oh, la fruita de la Vall d'En Marc! Seguim. Passades les parades de garrovers i oliveres —oh, l'oli de Muntanya!— ve el pinar: pins joves, drets, fins, clars, transparència de pinar. Bocí llarg i pla i recte. Atravessam «Les rotes velles», i deixam a l'esquerra un perfumat topònim, «El comellar de la camamil·la». Ja som a Binifaldó i Menut: quins records d'infantesa quan per aquí passàvem i aquí mos aturàvem, i Lluc mos semblava com arribar a un altre món! I aquella beguda d'aigua obligada a La Font d'Es Pedregueret, i un bon mos...

Però ara no mos aturam, ni pujarem a la font. Voltarem cap a Menut, l'estació forestal tan visitada de jardiners i nous rics xaletistes. El camí, estretó i retorçudó, està asfaltat. La procesó va molt desfeta en grups: és difícil que tothom camini al mateix ritme. De la carretera, que ensumam ja molt pròxima, ens surten a camí cotxos per arreplegar la gent cansada. A un lloc convengut unes parelles d'organitzadors —apòstols, sabeu?, «et misit binos»— us aferren unes pegatines de peregrinatge i germanor: «Caminem tots junts». Serà la divisa. I ve, per fi!, l'esperada empalmada amb la carretera. Gran emoció al pas dels autocars de Pollença i Alcúdia de passatgers ben asseguts. Grans exclamacions mútues. Es multipliquen els brams dels motors. La vall ressona. Es sent una banda de cornetes, i m'electritz: —És l'intròit en DO! El sol surt també al balcó a veure. Més vehicles: tot ve rodat. Es un grandióssim tema fugat d'alegria...

Pel camí vell i camp d'esports —humil accés de portalet de cuina— tocam Lluc. La plaça de Ca s'Amítger i La Font Coberta són una catedral de pobles. Ja no podem redactar detalls: del desert de rocam i verdor hem passat a la massa i multitud humana. Ja tot és mar i «sálvese quien pueda». Tothom és company, tothom església, tots una única Pentecòsta. Amb gent —sentim a dir— que ha fet tot el camí a peu, des de Muro o Alcúdia o Sa Pobla o Llubí o Santa Margalida, caminant tota la nit. I qui sap si Parts i Medes i Elamites... i Mesopotamis i Cappadocis i Romans i Jueus i Prosèlits... com al jorn a Jerusalem de la venguda de l'Esperit Sant, i el primer cas —miraculós!— de traducció simultània de llengües...

—Com serà Taizé? Tenc ganes d'anar a Taizé.

—A lo millor Taizé no és massa més cosa que Lluc «L'Any de Lluc...!»

Els altaveus anuncien que, degut a lo precari del temps, es passarà tot d'una a l'acolliment. ¿Hangar, porxada? Molts de doblers suposa aquella obra tan

necessària i tan enginyosa. Allà multitud i cànctics i benvingudes i processó de preveres de vesta càndida («candidats») i personal seglar: al·lots i al·lotes dels grups de Confirmació, ço és, confirmats de fresc que, amb lectures o altres serveis, estrenen el seu quasi diaconal mester. L'Escolania rossinyoleja baix dels braços abrandats d'un enèrgic Director. Un bon monitor-animador: l'Any de Lluc no ignora el «mass-media», la tècnica de masses.

Però, Jesús què fa de fred! Els qui estam drets, o almanco jo, no param de potejar el trispol, a fi de mantenir els peus un poc calents. Quin costipat que agafarem, si no ho atura la Mare, experta en fredors i gelors! Ara plou, ara no; ara boires, ara passen, ara tornen... Tot el dia fou un escacs de blanc i negre, clar i tapat, humit i sec, fred i calor, humor i empipament... Visca l'Abril que inauguram!

Poètic sermó: ja coneixem aquesta ploma encantada. I molt simpàtica i significativa la seqüència de les ofrenes a l'Ofertori. Segons el lloc, la presentalla. De les parròquies de Port, nacres o coralls o xerxes o aparells de pesca portats per marinerets; dels Municipis els escuts heràldics; i de la pagesia mostres dels fruits del camp, ofrenats per parelles de collidors i collidores.

Beneïu-nos, Madona Maria, que presidiu l'Acolliment de braços de ferro i capell de plàstic i àbsis de pedra de bon marger i presbiteri elevat... Aquest Acolliment tan acollidor! Beneïu tot això que posam als vostros peus: emblemes patris o gotes de suor. Beneïu les veus que canten fins a escanyar-se i les boques que combreguen fins a esgotar els copons i els prèsbits repartidors espargits, i que ningú es mogui... Que tot sia per bé i per bò!

Ofici llarg, feixuc de cànctics i admonicions. Massa cosa? Acabam ben passat mig-dia, i s'anuncia que la festa començarà a les 2 (Sempre, com veis, baix la menaça dels elements). Mentrestant el formiguer s'escampa. Però tothom es retrobarà amb tothom, cadascú amb cadasqual. I es faran colles i es trossejaran les truites i s'encendran foguerons i muntarà el fum i perfum de llangonissa. I ens mudarem de calçat i calcetins...

Els bars, impossibles. Un roi de begudes gasoses o cafetets, si vos podeu acostar a la barra. La tarda s'entona de cafè i conyac i soleiet, entre embolics i desembolics de paper «albal», estojador de companatge. La Banda de Cometes i Tambors alcudienca no descansa, ara aquí, ara allà, disciplinats. (En té de corda un infant tocador i sonador!)

Altra volta porxada i concentració. La festa s'envela: un floret de guiterres i jovenalla fa ja el «gasto». Intervencions agradoses, invitació constant al públic a que col·labori amb mamballetes o alçant l'Arca de L'Aliança. La qüestió és participar. S'ouen també versos fets a posta, i fins les brancades de «Lo Pi».

Noltros donàrem prest la festa per acabada i, tal com s'havia permés, muntam als autocars per a retornar d'hora a ca-nostra. Una bona tornada, una baixada lluminosa de càlid cap-vespre abrilenc, per la còmoda i blana carretera de Mortitx, ben càlid l'autocar i ben

ple de pollencins i molleros, enlluçats de Lluc per tot...

(I com mos ne reim, ara tornant, de la fosca i pluja i epopeia del matí, pujant en sentit invers, aferrats als enagos banyants del Puig Tomir...!)

Ja hem tocat «parroquialment», «arxiprestalment» L'Any de Lluc. El nostre Arxiprestat —vast i populós— ha quedat bé. (Amb tanta propaganda i preparació!) Aprenquem la doble lliçó: Lluc és Lluc, i Maria és Maria: tendressa i mocador de mare; però també «dona forta» de La Bíblia, la més forta, el primer i més gran «sí» a la idea cristiana. Per això —nova i eterna pagesa de «La Serra»— ha passat d'al·lota de Natzaret a Madona de Lluc i de tots els Llucs que hi ha en el món. I sap cridar camins i sap estirar cap a sí les volteres farcides de peregrins...

I Lluc és el lloc. La meta nostra. Cal anar-hi. Tira envant, no t'aturis, Any de roquissar i alzinar, esforç i bellesa, trobada i acolliment! I que no hi manqui ningú. Que es mantengui, en fi, la Geografia i la Història lucanes, lo íntim de lo íntim de Mallorca. Que lo que ha costat segles i someres i esptonaments, ho reprenguin ara, amb igual esperit, l'asfalt i la velocitat. I com que no basta fer munt, fem que les fogateres multitudinàries sien sempre la suma de flames personals i sinceres, eixides de cada cor.

## CARTES REBUDES

### DES DE LIMA (PERÚ)

Dia 16 de setembre de 1984

P. Ramon Ballester  
Monestir de Lluc

Benvolgut Ramon: per ara em toca escriure't sovint, i és que diumenge dia 9 també aquí celebrarem la cloenda de l'any de Lluc pels mallorquins que treballam al Perú i la diada litúrgica pels feels de la parròquia.

A les 11,30 concelebrarem una missa el nostre bisbe auxiliar Monseñor Javier Ariz juntament amb els P. Martorell, Rosselló, Cloquell (franciscà) i jo. L'església estava abarrotada de gent que es volia unir a la diada, doncs el diumenge anterior havíem repartit el Butlletí parroquial explicant el significat de la festa i donant a conèixer un poc la història que aquesta imatge ha tengut i la significació pel poble mallorquí. Després de la missa passarem al saló parroquial i amb un vinet d'honor acabarem la festa i agraiem el primer any de presència d'aquesta imatge entre nosaltres.

Totes les comunitats religioses mallorquines que viuen a «Lima y Balnearios» també ens havíem reunit per a celebrar la cloenda de l'any de Lluc. La

meva germana havia preparat el dinar i tots posàrem peu davall taula. Erem 33 entre capellas seculares, franciscans, Opus Dei i les Congregacions: Caritat, Franciscanes, Trinitàries, Franciscanes missioneres de Maria i Sagrat Cor. Un bon aixec. Malgrat la casa sigui petita ens hi agombolàrem tots i fou punt per a veure'ns i parlar plegats.

Després del dinar cantàrem i ballàrem cançons de l'agre de la terra, tant les de Mallorca com també les del Perú, dons la saba nova peruana ja es fa sentir dins les Congregacions Mallorquines. La conversa es va anar allargant fins entrat el capvespre ja que cada un havia d'anar a la seva tasca i agraiïrem a Maria que ens haguera convocat i haver passat una estona tan agradable.

Sé que també vosaltres a Lluc tenguéreu la cloenda. Potser això us dugui un poc de repòs després d'aquest any tan plé d'activitats; de totes maneres Lluc sempre serà el lloc de trobada amb Déu per a gran part del poble mallorquí i cal estar a punt perquè cal saber destriar l'actitud del qui arriba i potser necessita d'una paraula de persuasió i no impossitiva per acabar d'obrir-se al Senyor que crida i convida.

Bé acab i vull saludar a tota la comunitat i fins una altra avinentesa.

**PERE FIOL I TORNILA**

---

**DES DE CIUTAT**

---

Ciutat, 9-9-84

P. Ramon Ballester,  
Prior de Lluc

Benvolgut amic Ramon:

Com avui matí, amb tantíssima de gent a Lluc, no he pogut dir-te el següent, no vull acabar el dia sense dir-te de tot cor: *gràcies*, moltíssimes gràcies a tu i a la comunitat, per tot el que heu fet per a la comunitat creient de Mallorca durant l'Any de Lluc, perquè el vostre servei ha sigut decisiu, a fi de que l'Església Mallorquina pogués recuperar un major amor a Maria.

Vos heu cansat, tu i els teus germans, de donar-vos, però com ha sigut un cansament d'amor, tots els mallorquins hem rebut molt: *que Déu vos ho pagui*.

Ben afectuosament i fraternalment, en comunió de pregària,

**LLORENÇ ALCINA**

---

**DES DE SENCELLES**

---

Sencelles, 16 de setembre de 1984

Reverend P. Ramon Ballester  
Lluc

Estimat Prior de Lluc: Per a mi l'Any de Lluc ha estat una obra verament perfecta, sobretot en el camp religiós i patriòtic. Com que pens que V. és el principal factor i que li ha costat molt d'enginy i treball,

vull oferir-li la petita satisfacció que pot donar-li el meu humil aplaudiment.

Però en confiança m'atrevesc a dir-li que l'Al·leluia pronunciat amb vocals a la castellana, és l'única cosa que no m'ha plagut. Moltes parròquies de Mallorca imiten Lluc i la vostra influència és molt efectiva. Ja ens ha dit qualche senceller que cantàvem malament al·leluia a Sencelles perquè no ho cantàvem com a Lluc.

Amb la meva felicitació, animant-lo a continuar la seva difícil tasca, es despedeix el s.s.s.

**BARTOMEU OLIVER**

---

**DES DE SÓLLER**

---

Sóller, 13 de setembre, 1984

Al Prior i Comunitat de Lluc:

Us escric aquestes línies per a agrair-vos molt sincerament tants d'esforços com heu fet per a l'Església de Mallorca en aquest «Any de Lluc». Es ben de raó reconeixer-vos-ho i tenir ben present el caire tan marcadament eclesial i diocesà que ha tengut. Lluc ha estat i és amb molt d'encert la Casa Pairal. Ens hi hem trobat sempre i arreu acollits i a «ca nostra». Moltes gràcies.

Molt atentament:

**RAFEL HORRACH I LLABRÉS**

## AGRAÏMENT DE LA COMUNITAT DE LLUC

Una vegada acabades les celebracions i activitats del Centenari de la Coronació Pontifícia de la Mare de Déu, volem donar les gràcies a totes les persones que han col·laborat d'una manera desinteressada i entusiasta en la seva realització.

No ens atrevim a donar cap nom perquè, sens dubte, podríem deixar d'anomenar alguna persona o institució: és pràcticament tot Mallorca el que ha fet possible l'Any de Lluc.

Moltes gràcies a tothom.

Contau sempre amb les pregàries i el servei de la nostra Comunitat que conscient de les seves limitacions no preten res més que acollir en nom de Jesucrist; que es sent per damunt tot Església de Mallorca i que batega per viure plenament el lema de «Lluc per Mallorca».

**COMUNITAT DE LLUC**

FOTOGRAFIES:

ARXIU FOTOGRÀFIC LLUC  
CORTESIA: DIARIO DE MALLORCA  
ULTIMA HORA  
JOAN SIQUIER  
FOTO MICHEL'S

# INFORMACIÓ I AGENDA

## HORARI DELS ACTES DE CULTE AMB PARTICIPACIÓ DELS BLAVETS

FESTIUS: 11,00 l'Ofici.  
11,45 Salve.  
FEINERS: 11,15 Salve  
20,00 Missa Vespral.  
DISSABTES: 20,00 Sabatina.

## HORARI DE MISSES

FESTIUS: 7  
9  
11  
12,30  
17  
19  
FEINERS: 6,30  
11,30  
20

DISSABTES I VIGILIES DE FESTES: 19,30  
ROSARI: 19,45

## COMUNICACIONS AMB EL SANTUARI

### DIES FEINERS

Ciutat - Lluç: 16'30.  
Lluç - Ciutat: 8.  
Inca - Lluç: 9'45 i 17'15.  
Lluç - Inca: 8, 11 i 18.

### DIUMENGES I FESTES

Inca - Lluç: 9'45 i 16.  
Lluç - Inca: 11, 14, 17 i 18.

*(Les sortides d'Inca i arribades a Inca coincideixen amb arribades i sortides de tren de Ciutat i pobles).*

## REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: SANTUARI DE LLUC, MALLORCA

- Subscripció anual: 400 pts.
- Número solt: 100 pts.

Imprenta MOLINOS  
Carrer des Tren, 54 - tel. 500244 - INCA  
Deposit Legal PM. 247-1978

## OCTUBRE

Dia 12. Trobada del "Club Balear Camping i Caravaning".

Dies 12-14. Assemblea del Grup d'Esplai de S'Indioteria.

Dia 13. Visita cultural d'un grup del diari AVUI de Barcelona.

Dia 14. IV Pujada a Lluç a peu organitzada pel Bar Ca'n Biel i Floristeria Prohens d'Inca.

Dia 20. Trobada de la "Confraria Internacional de l'Arròs".  
Trobada "Club Nàutic de S'Estanyol".

Dias 26-28. Trobada grup de joves d'Andratx.

## NOVEMBRE

Dia 6. Commemoració de les Noces d'Or del servei de les religioses Franciscanes a Lluç.

Dies 17-18. Grup ADENA d'Inca.

Dia 22. Santa Cecília, Patrona de la Música. Festa a l'Escolania.

## DESEMBRE

Dia 8.- Festa de la Puríssima.

Dia 20. 75è Aniversari de la mort del P. Joaquim Rosselló i Ferrà, Fundador dels Missioners dels SS. Cors i Prior de Lluç.

Dia 24. "Ses Matines de Lluç". Celebració litúrgica del Naixement del Senyor.